EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 17. 3. 2023
COM(2023) 143 final

2023/0074 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o pozícii, ktorá sa má zaujať v mene Európskej únie v súvislosti s predložením návrhu na zmenu dodatku I k Dohovoru o ochrane sťahovavých druhov voľne žijúcich živočíchov na 14. zasadnutí konferencie zmluvných strán

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. PREDMET NÁVRHU

Tento návrh sa týka rozhodnutia o pozícii, ktorá sa má zaujať v mene Únie v rámci Dohovoru o ochrane sťahovavých druhov voľne žijúcich živočíchov v súvislosti s predkladaním návrhov na rozhodnutia 14. zasadnutia konferencie zmluvných strán o zmene dodatkov k danému dohovoru.

2. KONTEXT NÁVRHU

2.1. Dohovor o ochrane sťahovavých druhov voľne žijúcich živočíchov

Cieľom Dohovoru o ochrane sťahovavých druhov voľne žijúcich živočíchov (ďalej len „dohovor“) je chrániť suchozemské a morské druhy sťahovavých živočíchov a sťahovavých vtákov v celej oblasti ich výskytu. Táto medzivládna zmluva bola uzatvorená pod záštitou Programu Organizácie Spojených národov pre životné prostredie a týka sa ochrany voľne žijúcich živočíchov a biotopov v celosvetovom meradle. Sťahovavé druhy, na ktoré sa má táto ochrana vzťahovať, sú uvedené v dodatkoch I (ohrozené druhy) a II (sťahovavé druhy, ktoré majú byť predmetom dohôd) k dohovoru. Dohovor nadobudol platnosť 1. novembra 1983.

Európska únia je zmluvnou stranou uvedeného dohovoru[1].

2.2. Konferencia zmluvných strán

Konferencia zmluvných strán je rozhodovacím orgánom dohovoru s právomocami posudzovať stav ochrany sťahovavých druhov a následne meniť dodatky I a II k dohovoru. V súlade s článkom XI dohovoru môže návrh na zmenu predložiť každá zmluvná strana a prijíma sa dvojtretinovou väčšinou prítomných a hlasujúcich zmluvných strán.

Štrnáste zasadnutie konferencie zmluvných strán sa uskutoční 23. až 28. októbra 2023 v uzbeckom Samarkande. Sekretariát dohovoru v súlade s článkom XI ods. 3 stanovil termín na predkladanie návrhov zmien na 26. mája 2023. Je preto potrebné, aby Rada prijala rozhodnutie o pozícii, ktorá sa má zaujať v mene Únie, pokiaľ ide o predkladanie návrhov zmien v súvislosti so štrnástym zasadnutím konferencie zmluvných strán.

Pred štrnástym zasadnutím konferencie zmluvných strán môže sekretariát dohovoru oznámiť návrhy na zmenu dodatkov I a II k dohovoru predložené inými zmluvnými stranami, ktoré si môžu vyžiadať ďalšie rozhodnutie o pozícii, ktorá sa má v mene Únie zaujať v súvislosti s danými návrhmi.

2.3. Pripravovaný akt konferencie zmluvných strán

Navrhuje sa, aby Únia na štrnástom zasadnutí konferencie zmluvných strán predložila návrh na zmenu prílohy I k dohovoru v záujme zvýšenia ochrany jedného druhu veľrybotvarých cicavcov (stredobaltskej sviňuchy tuponosej, lat. *Phocoena phocoena*), a to v celej oblasti ich výskytu vrátane územia mimo Únie.

V prípade prijatia sa pripravovaný akt stane záväzným pre zmluvné strany v súlade s článkom XI dohovoru, v ktorom sa stanovuje, že zmena príloh nadobúda platnosť deväťdesiat dní po zasadnutí konferencie zmluvných strán, na ktorom sa prijme, a to pre všetky zmluvné strany okrem tých, ktoré vzniesli výhradu.

[1] Rozhodnutie Rady 82/461/EHS z 24. júna 1982 o uzavretí Dohovoru o ochrane sťahovavých druhov voľne žijúcich živočíchov (Ú. v. ES L 210, 24.6.1982, s. 10).

3. POZÍCIA, KTORÁ SA MÁ V MENE ÚNIE ZAUJAŤ

Návrh Únie na zmenu dodatku I vychádza z nasledujúcich predpokladov: 1) zaradenie daných druhov je vedecky podložené, 2) toto zaradenie je v súlade s právnymi predpismi EÚ a 3) Únia sa zaviazala k spolupráci v oblasti medzinárodnej spolupráce pri ochrane biodiverzity.

Návrh je v súlade s ôsmym environmentálnym akčným programom do roku 2030[2] a stratégiou EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030[3], najmä so štrnástym kľúčovým záväzkom plánu EÚ na obnovu prírody, podľa ktorého sa *vedľajšie úlovky eliminujú alebo znížia na úroveň, ktorá umožňuje obnovu a ochranu druhov*. Tento návrh si nevyžaduje žiadnu zmenu práva Únie, keďže sa týka druhov, na ktoré sa už vzťahuje primeraná ochrana podľa práva Únie, konkrétne smernica o biotopoch[4] (ktorá zakazuje lovenie alebo usmrcovanie veľrýb v rámci EÚ) a spoločná rybárska politika EÚ[5]. Európska komisia prijala 21. februára 2023 „Akčný plán EÚ na ochranu a obnovu morských ekosystémov pre udržateľné a odolné rybné hospodárstvo“, ktorý vychádza zo stratégie EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 a vyzýva členské štáty, aby prijali alebo odporučili opatrenia na minimalizáciu vedľajších úlovkov sviňuchy tuponosej v Baltskom mori (alebo ich zníženie na takú úroveň, ktorá by umožnila úplnú obnovu populácie)[6].

Z návrhu nevyplývajú žiadne nové požiadavky na monitorovanie či podávanie správ. Všetky kroky týkajúce sa plánovania a monitorovania by mali byť súčasťou činností súvisiacich s plánovaním a podávaním správ v zmysle dohovoru. Okrem toho návrh nemá žiadny vplyv na rozpočet.

S členskými štátmi došlo k neformálnej výmene predbežných názorov v podobe písomnej konzultácie s tými štátmi, ktoré sú členmi platformy EÚ pre biodiverzitu.

Pozícia, ktorá sa má zaujať v mene Únie, by preto mala spočívať v poverení Komisie, ktorá predloží uvedený návrh sekretariátu dohovoru.

4. PRÁVNY ZÁKLAD

4.1. Procesnoprávny základ

4.1.1. Zásady

V článku 218 ods. 9 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) sa stanovujú rozhodnutia, ktorými sa určujú „*pozície, ktoré sa majú prijať v mene Únie v rámci orgánu zriadeného dohodou, keď je tento orgán vyzvaný prijať akty s právnymi účinkami s výnimkou aktov dopĺňajúcich alebo meniacich inštitucionálny rámec danej dohody.*“

Pojem „*akty s právnymi účinkami*“ zahŕňa akty, ktoré majú právne účinky v zmysle pravidiel medzinárodného práva, ktorým sa predmetný orgán riadi. Zahŕňa aj nástroje, ktoré nemajú záväzný účinok podľa medzinárodného práva, ale „*môžu rozhodujúcim spôsobom ovplyvniť obsah právnej úpravy prijatej normotvorcom EÚ*“[7].

---

2 EUR-Lex - 32022D0591 - SK - EUR-Lex (europa.eu).

3 EUR-Lex - 52020DC0380 - SK - EUR-Lex (europa.eu).

4 Smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 22.7.1992, s. 7- 50).

5 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1380/2013 z 11. decembra 2013 o spoločnej rybárskej politike (Ú. v. EÚ L 354, 28.12.2013, s. 22).

6 Pozri aj delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2022/303 z 15. decembra 2021, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2019/1241, pokiaľ ide o opatrenia na zníženie náhodných úlovkov stredobaltskej populácie sviňuchy tuponosej (*Phocoena phocoena*) v Baltskom mori“.

7 Rozsudok Súdneho dvora zo 7. októbra 2014, Nemecko/Rada, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, body 61 až 64.

4.1.2. Uplatnenie na tento prípad

Konferencia zmluvných strán je orgán zriadený dohodou, konkrétne Dohovorom o ochrane sťahovavých druhov voľne žijúcich živočíchov.

Akt, ktorý má konferencia zmluvných strán prijať, predstavuje akt s právnymi účinkami. Pripravovaný akt bude podľa medzinárodného práva záväzný v súlade s článkom XI Dohovoru o ochrane sťahovavých druhov voľne žijúcich živočíchov.

Pripravovaným aktom sa nedopĺňa ani nemení inštitucionálny rámec dohovoru.

Procesnoprávnym základom navrhovaného rozhodnutia je preto článok 218 ods. 9 ZFEÚ.

4.2. Hmotnoprávny základ

4.2.1. Zásady

Hmotnoprávny základ rozhodnutia podľa článku 218 ods. 9 ZFEÚ závisí predovšetkým od cieľa a obsahu pripravovaného aktu, v súvislosti s ktorým sa zaujme pozícia v mene Únie. Ak pripravovaný akt sleduje dva ciele alebo obsahuje dve zložky a ak jeden z týchto cieľov alebo jednu z týchto zložiek možno určiť ako hlavnú, zatiaľ čo druhý cieľ alebo druhá zložka je len vedľajšia, rozhodnutie podľa článku 218 ods. 9 ZFEÚ musí byť založené na jedinom hmotnoprávnom základe, a to na tom, ktorý si vyžaduje hlavný alebo prevažujúci cieľ alebo zložka.

4.2.2. Uplatnenie na tento prípad

Hlavný cieľ a obsah pripravovaného aktu sa týka životného prostredia.

Hmotnoprávnym základom navrhovaného rozhodnutia je preto článok 192 ods. 1.

4.3. Záver

Právnym základom navrhovaného rozhodnutia by mal byť článok 192 ods. 1 v spojení s článkom 218 ods. 9 ZFEÚ.

2023/0074 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o pozícii, ktorá sa má zaujať v mene Európskej únie v súvislosti s predložením návrhu na zmenu dodatku I k Dohovoru o ochrane sťahovavých druhov voľne žijúcich živočíchov na 14. zasadnutí konferencie zmluvných strán

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 192 ods. 1 v spojení s článkom 218 ods. 9

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

(1) Rozhodnutím Rady 82/461/EHS[5] Únia uzavrela Dohovor o ochrane sťahovavých druhov voľne žijúcich živočíchov (ďalej len „dohovor“), ktorý vstúpil do platnosti 1. novembra 1983.

(2) Podľa článku XI dohovoru sa na zasadnutí konferencie zmluvných strán môžu prijímať rozhodnutia o zmene dodatkov I a II k dohovoru.

(3) Konferencia zmluvných strán má na svojom štrnástom zasadnutí, ktoré sa uskutoční 23. až 28. októbra 2023, takéto zmeny prijať. Sekretariát dohovoru informoval zmluvné strany dohovoru, že všetky návrhy zmien treba oznámiť v súlade s článkom XI ods. 3 dohovoru do 26. mája 2023. Únia ako zmluvná strana dohovoru môže takéto návrhy predkladať.

(4) Je vhodné stanoviť pozíciu, ktorá sa má zaujať v mene Únie, pokiaľ ide o predkladanie návrhov na zmenu dodatkov k dohovoru, keďže rozhodnutie konferencie zmluvných strán bude pre Úniu záväzné.

(5) Zahrnutie stredobaltskej sviňuchy tuponosej (*Phocoena phocoena*) do dodatku I k dohovoru by bolo vedecky opodstatnené vzhľadom na jej stav ochrany kriticky ohrozeného druhu v súlade s právnymi predpismi Únie a so záväzkom Únie k medzinárodnej spolupráci pri ochrane biodiverzity.

(6) Únia by preto mala tento návrh na zmenu dodatku I k dohovoru predložiť. Komisia by uvedený návrh mala oznámiť sekretariátu dohovoru.

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

1. Pozíciou, ktorá sa má zaujať v mene Únie na štrnástom zasadnutí Konferencie zmluvných strán Dohovoru o ochrane sťahovavých druhov voľne žijúcich živočíchov, je predloženie návrhu na zmenu dodatku I k dohovoru tak, aby zahŕňal stredobaltskú sviňuchu tuponosú (*Phocoena phocoena*).

2. Komisia v mene Únie oznámi tento návrh sekretariátu dohovoru.

Článok 2

Toto rozhodnutie je určené Komisii.

V Bruseli

Za Radu
predseda